

ДҮНИЕЖҮЗІЛІК ЗИЯТКЕРЛІК МЕНШІК ҰЙЫМЫМЕН ЫНТЫМАҚТАСТЫҚ

Негізгі халықаралық ұйым болып табылатын Дүниежүзілік зияткерлік меншік ұйымына белсенді мүшелік елдің зияткерлік меншік құқықтарын қорғау және қорғау жөніндегі ұйым үшін аса маңызды болып табылады.

1883 және 1886 жылдары, нақтырақ айтқанда, Өнеркәсіптік меншікті қорғау жөніндегі Париж конвенциясы және Әдеби және көркем туындыларды қорғау туралы Берн конвенциясы жасалған кезде қызметі басталды. Олардың әрқайсысы «Халықаралық бюро» құруды көздеді. 1893 жылы бұл бюролар біріктіріліп, ДЗМҰ-ның тікелей ізашары – ДЗМҰ құрған Конвенция негізінде 1970 жылы Дүниежүзілік зияткерлік меншік ұйымына айналған

Зияткерлік меншікті қорғау жөніндегі біріккен халықаралық бюролардың құрылуына алып келді.

1974 жылы ДЗМҰ БҰҰ жүйесінің мамандандырылған мекемелерінің бірі болды. Қазіргі уақытта ДЗМҰ Женева қаласында штаб-пәтері бар, 193 мемлекетті біріктіретін үкіметаралық ұйым болып табылады. ДЗМҰ Бас директор Дарен Танг басқарады.

ДЗМҰ Бас директоры Дарен Танг

Женевадағы ДЗМҰ-ның бас ғимараты (Арпад Богш ғимараты)

ҰЗМИ директоры Е. Оспанов, директордың орынбасары А. Жумабекова және басқарма бастығы И. Шертышеваның ДЗМҰ бас ғимаратының отырысында өтетін форумға қатысуы

ДЗМҰ негізгі екі мақсатты көздейді: бүкіл әлемде зияткерлік меншікті қорғауға жәрдемдесу және әкімшілік қызметтерді орындайтын шарттарда құрылған зияткерлік меншік одақтары арасындағы әкімшілік ынтымақтастықты қамтамасыз ету.

Осы мақсаттарға қол жеткізу үшін ДЗМҰ одақтардың әкімшілік міндеттерін орындаудан басқа бірқатар қызмет түрлерін жүзеге асырады, соның ішінде: зияткерлік меншік саласындағы халықаралық ережелер мен саясатты талқылау және қалыптастыру үшін форумдар ұйымдастыру; әртүрлі елдерде зияткерлік меншікті тіркеу және қорғау бойынша жаһандық қызметтер көрсету; зияткерлік меншік саласындағы трансшекаралық дауларды шешу; бірыңғай стандарттар мен инфрақұрылымдар арқылы зияткерлік меншік жүйелерін интеграциялауға көмек көрсету. ДЗМҰ зияткерлік меншіктің барлық мәселелері бойынша анықтамалық дерекқорды, соның ішінде әлемдегі және жекелеген елдердегі зияткерлік меншікті қорғаудың жай-күйі туралы есептер мен статистикалық мәліметтерді ұсынады.

Қазіргі уақытта ДЗМҰ оны бекітетін конвенцияны қоса алғанда, 26 шартқа қатысты әкімшілік қызметті атқарады.

Сонымен бірге ДЗМҰ үкіметтермен, үкіметтік емес ұйымдармен және жеке тұлғалармен зияткерлік меншікті әлеуметтік-экономикалық дамыту үшін пайдалану мақсатында жұмыс істейді.

ДЗМҰ-ның саясатын айқындайтын және шешім қабылдайтын негізгі органдары Бас Ассамблея мен Үйлестіру комитеті болып табылады. Әкімшілік қызметтерін БҰҰ орындайтын ДЗМҰ-ға мүше мемлекеттер мен одақтардың ассамблеялары мен басқа да органдары дәстүрлі түрде кезекті және кезектен тыс сессияларға жиналады.

Бұл сессиялар ДЗМҰ-ға мүше мемлекеттер үшін БҰҰ жұмысының нәтижелерін бағалау және қызметтің одан арғы бағыттарын талқылау алаңы тәрізді. ДЗМҰ-ның басшы органдары хатшылығының қызметін Дипломатиялық қатынастар және Ассамблея істері жөніндегі бөлім орындайды.

ДЗМҰ-ға мүше болу кез келген одаққа мүше болып табылатын кез келген мемлекет үшін, сондай-ақ БҰҰ мүшесі, БҰҰ-мен қарым-қатынасы бар мамандандырылған мекемелердің

бірі немесе Атом энергиясы жөніндегі халықаралық агенттік; Халықаралық сот Мәртебесінің тарапы; ДЗМҰ Бас ассамблеясының Конвенцияға қатысу үшін шақыру шарттарының бірін қанағаттандыратын кез келген басқа мемлекет үшін қолжетімді.

ДЗМҰ-ға мүше болу әкімшілік қызметтерді ДЗМҰ орындайтын басқа шарттарға қатысты қандай да бір міндеттемелерге әкеп соқпайды. ДЗМҰ-ға қосылу ДЗМҰ-ның Бас директорына Женевада ДЗМҰ Конвенциясына қосылу туралы құжатты сақтауға тапсыру арқылы жүзеге асырылады.

Қазақстан ДЗМҰ-ға мүше болуға және жекелеген халықаралық келісімдерге қатысу бойынша Қазақстан Республикасы 1993 жылғы 5 ақпандағы Декларациясын ДЗМҰ-ға жіберу арқылы ДЗМҰ мүшелерінің қатарына кірді.

Аталған декларация арқылы Қазақстан **Дүниежүзілік зияткерлік меншік ұйымын құрған конвенцияға (Стокгольм, 1967)** қосылды.

Бұл ретте ДЗМҰ-ға мүше елдердің тізімінде Қазақстанның 1991 жылғы 25 желтоқсаннан бастап, яғни КСРО-ның әрекет етуі тоқтатылған күннен бастап ДЗМҰ-ға мүше ел болып табылатыны көрсетілді.

Қазақстан Республикасы ДЗМҰ мүшесі бола отырып, оның негізгі органдарының жұмысына белсене қатысады.

Мысалы, 2013 жылғы желтоқсанда қазақстандық делегация ДЗМҰ-ға мүше мемлекеттер Ассамблеялары отырысының Елу екінші сериясына қатысты. Сессия аясында Қытай Халық Республикасы Мемлекеттік зияткерлік меншік ведомствосы комиссарының орынбасары Ли Югуангпен екіжақты ынтымақтастықты дамыту мәселелері бойынша кездесу өтті.

Ассамблея жұмысы аясында ҰЗМИ мен Ұлттық өнеркәсіптік меншік институты (Француз Республикасы) арасында Ынтымақтастық және өзара түсіністік туралы меморандум жасалды. 2017 жылы қазанда қазақстандық делегацияның қатысуымен ДЗМҰ-ға мүше мемлекеттер Ассамблеясы отырысының Елу жетінші сериясы өтті. Жұмыс барысында делегация мүшелері ДЗМҰ-ның әртүрлі бөлімшелерінің, атап айтқанда, ДЗМҰ академиясының, ақпараттық технологиялар бөлімдерінің, төреліктің және т.б. қызметкерлерімен, сондай-ақ ДЗМҰ-ға қатысушы басқа елдердің өкілдерімен бірқатар жұмыс бойынша кездесулер өткізді. Кездесу нәтижелері бойынша зияткерлік меншік саласындағы жұмыстың жаңа әдістері туралы мәлімет алынды, бірқатар келісімдерге қол жеткізілді.

ДЗМҰ-ға мүше мемлекеттер Ассамблеясы отырысының 57-сериясындағы Қазақстан Республикасы делегациясының мүшелері

2018 жылдың 24 қыркүйегі мен 2 қазаны аралығында Қазақстан делегациясының мүшелері ДЗМҰ-ға мүше мемлекеттер Ассамблеясы отырысының Елу сегізінші сериясына қатысты.

Ассамблея отырысында ҰЗМИ директоры Е. Оспанов баяндама жасап, адамзат алдында жаңа көкжиектер ашатын ақпараттық технологияларды, техника мен ғылымды дамытудағы зияткерлік меншіктің маңыздылығы мен маңызын атап өтті. Ол зияткерлік меншік құқықтарын қорғау бойынша мемлекеттердің күш-жігерін біріктіруде ДЗМҰ-ның баға жетпес ролін атап өтті, ол тәжірибе алмасу үшін диалогтық алаңдар ұсынады, зияткерлік меншік құқықтарын қорғаудың тиімді тетіктерін ілгерілетуге жәрдем көрсетеді.

ҰЗМИ директоры Е. Оспановтың ДЗМҰ-ға мүше мемлекеттер ассамблеясының отырысында сөз сөйлеуі

2022 жылғы 14-22 шілде аралығында Қазақстан Республикасының делегациясы ДЗМҰ-ға қатысушы мемлекеттер Ассамблеялары отырыстарының алпыс үшінші сериясына қатысты.

ДЗМҰ-ға мүше мемлекеттер Ассамблеяларының 63-ші отырыстарының қатысушылары арасында қазақстандық делегацияның мүшелері. Ортада - ДЗМҰ Бас директоры Дарен Танг.

Қазақстан Республикасы халықаралық тұрғыдан тиісті құқықтық нысандарда әкімшілік ететін ДЗМҰ-ның көптеген халықаралық келісімдерінің өзі үшін міндетті екеніне келісімін білдірді.

Мысалы, Қазақстан Республикасы ДЗМҰ-ға мүше болуға және жекелеген халықаралық келісімдерге қатысу бойынша 1993 жылғы 5 ақпандағы Декларациясымен Қазақстанның Өнеркәсіптік меншікті қорғау жөніндегі **Париж конвенциясына (Париж, 1883), Халықаралық тіркеу туралы Мадрид келісіміне қосылды (Мадрид, 1981) және Патенттік кооперация туралы шартқа (Вашингтон, 1970).**

Кейіннен Қазақстанның зияткерлік меншіктің жаһандық жүйелерімен өзара ісқимылы жүйелі түрде кеңейтілді.

Мысалы, Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 10 қарашадағы № 297-1 Заңымен Қазақстан **Әдеби және көркем туындыларды қорғау туралы Берн конвенциясына (Берн, 1886)** қосылды. Конвенция Қазақстан Республикасы үшін 1999 жылы 12 сәуірде күшіне енді.

Қазақстан Республикасының 2000 жылғы 7 маусымдағы № 54-II Заңымен Қазақстан Республикасы **Фонограмма жасаушылардың мүдделерін олардың фонограммаларын заңсыз көшіріп көбейтуден қорғау жөніндегі конвенцияға (Женева, 1971)** қосылды. Конвенция Қазақстан Республикасы үшін 2001 жылы 3 тамызда күшіне енді.

Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 16 қарашадағы №257 Заңымен Қазақстан **Халықаралық патенттік жіктеме туралы Страсбург келісіміне (Страсбург,1971)** қосылды. Келісім Қазақстан Республикасы үшін 2003 жылы 24 қаңтарда күшіне енді.

Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 16 қарашадағы № 258-II Заңымен Қазақстан **Таңбаларды тіркеу үшін тауарлар мен көрсетілетін қызметтердің халықаралық жіктемесі туралы Ницца келісіміне (Ницца, 1957)** қосылды. Келісім Қазақстан Республикасы үшін 2002 жылы 24 сәуірде күшіне енді.

Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 16 қарашадағы № 259-II Заңымен Қазақстан **Микроорганизмдерді патенттік рәсім мақсаттары үшін депозиттеуді халықаралық тану туралы Будапешт шартына (Будапешт, 1977)** қосылды. Шарт Қазақстан Республикасы үшін 2002 жылы 24 сәуірде күшіне енді.

Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 31 қаңтардағы № 291-II Заңымен Қазақстан Республикасы **Өнеркәсіптік үлгілердің халықаралық жіктемесін белгілеу туралы Локарно келісіміне (Локарно, 1968)** қосылды. Келісім Қазақстан Республикасы үшін 2002 жылы 7 қарашада күшіне енді.

Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 4 ақпандағы № 292-II Заңымен Қазақстан **Тауар таңбалары туралы заңдар туралы шартқа - ТЛТ (Женева, 1994)** қосылды. Шарт Қазақстан Республикасы үшін 2002 жылы 7 қарашада күшіне енді.

Қазақстан Республикасының 2004 жылғы 16 сәуірдегі №546 және №547 Заңдарымен Қазақстан тиісінше **Дүниежүзілік зияткерлік меншік ұйымының орындаушылықтар мен фонограммалар жөніндегі шартына және Дүниежүзілік зияткерлік меншік ұйымының авторлық құқық жөніндегі шартына (Женева, 1996)** қосылды. Шарттар Қазақстан Республикасы үшін 2004 жылғы 12 қарашада күшіне енді.

Қазақстан Республикасының 2010 жылғы 27 мамырдағы №281-IV Заңымен **Таңбаларды халықаралық тіркеу туралы Мадрид келісіміне хаттама (Мадрид, 1989)** ратификацияланды, Қазақстан Республикасы үшін ол 2004 жылы 12 қарашада қолданысқа енді.

Қазақстан Республикасының 2010 жылғы 9 қарашадағы № 350-IV Заңымен **Олимпиада рәмізін қорғау туралы Найроби шарты (Найроби, 1981)** ратификацияланды. Шарт Қазақстан Республикасы үшін 2011 жылы 9 наурызда күшіне енді.

Қазақстан Республикасының 2011 жылғы 2 мамырда № 430-IV Заңымен **Патент құқығы туралы шарт - РЛТ (Женева, 2000)** ратификацияланды. Шарт Қазақстан Республикасында 2011 жылы 19 қазанда күшіне енді.

Қазақстан Республикасының 2012 жылғы 17 ақпандағы №563-IV Заңымен **Орындаушылардың, фонограмма жасаушылардың және хабар тарату ұйымдарының құқықтарын қорғау туралы халықаралық конвенция (Рим, 1961)** ратификацияланды. Конвенция Қазақстан Республикасында 2012 жылы 30 маусымда күшіне енді.

Қазақстан Республикасының 2012 жылғы 8 сәуірдегі № 10-V Заңымен **Тауар таңбалары жөніндегі заңдар туралы Сингапур шарты (Сингапур, 2006)** ратификацияланды. Шарт Қазақстан Республикасында 2012 жылы 5 қыркүйекте күшіне енді.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2001 жылғы 28 ақпандағы № 303 Қаулысына сәйкес **Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Дүниежүзілік зияткерлік меншік ұйымы арасындағы ынтымақтастық бағдарламасына** қол қойылды.

Оның мақсаты Қазақстан Республикасы мен ДЗМҰ-ның бірлескен іс-қимылдарын жүзеге асыру болып табылады:

- басқа елдердің тәжірибесін және халықаралық үйлестіру үрдістерін ескере отырып, Қазақстан Республикасының зияткерлік меншік саласындағы ұлттық заңнамасын жетілдіру;
- әділет органдарының техникалық базасын нығайту және адам ресурстарын дамыту;
- зияткерлік меншік құқықтарының бұзылуын анықтау, алдын алу және жолын кесу мақсатында Қазақстан Республикасының зияткерлік меншік саласындағы құқық қолдану практикасын жетілдіру;
- Қазақстан Республикасының аумағында әртүрлі шаруашылық жүргізуші субъектілер жүзеге асыратын ғылыми, техникалық және экономикалық қызмет саласындағы зияткерлік меншіктің рөлін күшейту.

Бағдарламаның қолданылу мерзімі белгіленбеген және оны іске асыру жөніндегі іс-шаралардың болжамды тізбесін көздейді.

ДЗМҰ-мен ынтымақтастық бағдарламасы табысты іске асырылуда.

ҰЗМИ белсенді пайдаланатын, оның ең тиімді бағыты Дүниежүзілік зияткерлік меншік ұйымы академиясының (ДЗМҰ академиясы) базасында зияткерлік меншік құқықтарын қорғау саласындағы отандық мамандарды даярлауды және олардың біліктілігін арттыруды ұйымдастыру болып табылады.

Академия ДЗМҰ-ға мүше мемлекеттерге, ең алдымен дамушы және аз дамыған елдер, сондай-ақ өтпелі экономикасы бар елдерге арналған зияткерлік меншік саласындағы жетекші оқыту, даярлау және біліктілікті арттыру орталығы болып табылады. 1998 жылы құрылған сәттен бастап ДЗМҰ Академиясы өзінің жемісті қызметіне ықпал етіп келе жатқан әріптестерінің, түлектерінің, зияткерлік меншік саласындағы сарапшыларының қауымдастығын үнемі кеңейтіп, нығайтып келеді. Академия зияткерлік меншік тақырыбы бойынша жалпы және мамандандырылған курстардың көптеген түрін ұсынатын және әртүрлі мақсатты аудиторияға есептелген төрт бағдарлама шеңберінде жұмыс істейді:

- директивті органдар мен мемлекеттік мекемелердің өкілдері;
- өнертапқыштар мен авторлар;
- коммерциялық сектордағы басқарушылар және зияткерлік меншік саласындағы мамандар;
- кәсіпкерлер;
- зияткерлік меншік пәндеріне маманданған студенттер мен оқытушылар;
- азаматтық қоғам өкілдері.

Академия дамудың басты құралдарының бірі ретінде ДЗМҰ-ның Даму және зияткерлік меншік комитетімен тығыз байланыста жұмыс жасайды. Осыған байланысты олар зияткерлік меншік саласындағы әлеуетті нығайту бойынша күш-жігерді одан әрі қолдау бойынша бірқатар жобаларды іске асырды. Академия басқа да жобалармен айналысады,

мысалы, «Жастар мен оқытушыларға арналған зияткерлік меншік» оқу платформасына қызмет көрсетеді.

Зияткерлік меншік саласында үздіксіз өзгерістер болып тұратындықтан, ДЗМҰ академиясы зияткерлік меншік саласындағы кәсіби дағдыларды дамытуға және тыңдаушылардың жаңа буындары үшін өз бағдарламаларының қолжетімділігін қамтамасыз етуге бағдарлана отырып, өз курстары мен оқу әдістемелерінің мазмұнын үнемі түзетіп, нақтылайды.

ДЗМҰ академиясының бағдарламалар қоржыны зияткерлік меншік саласындағы кәсіби біліктілікті арттырудың жалпы және тереңдетілген курстары мен бағдарламаларының көптеген түрін қамтиды. Онда өнертапқыштар мен жаңа өнімдерді жасаушылардың жемісті идеяларын бәсекеге қабілетті коммерциялық мүмкіндіктерге айналдыруға мүмкіндік беретін зияткерлік меншік тетіктерін пайдалану дағдыларымен қаруландыру ниетіне негізделген жаңа тәсіл қолданылады. Сондай-ақ бұл ДЗМҰ академиясы бағдарламаларының жаһандық бағытын және оның әріптестерінің шеңберін кеңейтуге қатысты ұмтылысын көрсетеді.

Алдағы жылдары өз жұмысын жаңғырту және өз бағдарламаларының қолжетімділігін арттыру аясында ДЗМҰ жасанды интеллектіні қоса алғанда, жаңа технологияларды белсенді енгізуді жоспарлап отыр.

ДЗМҰ академиясының мүмкіндіктерін пайдалана отырып, ҰЗМИ зияткерлік меншік құқықтарын қорғау саласындағы отандық мамандарды төмендегі бағдарламалар бойынша оқытуды ұйымдастыруды және олардың біліктілігін арттыруды жүзеге асырады:

ДЗМҰ академиясының (WIPO Academy PDP) кәсіби біліктілігін арттыру бағдарламасы дамушы елдерден келген қатысушыларға бағытталған, жылына шамамен 23 оқу курсы қамтиды. PDP бағдарламасы зияткерлік меншіктің барлық салаларын ағылшын және француз тілдерінде әртүрлі форматта қамтиды. Негізгі талаптар – ДЗМҰ академиясының (WIPO Academy DL) Қашықтан оқыту бағдарламасы сертификаттарының болуы және курс тілін білуі. Курстар бірқатар әріптес ұйымдармен, соның ішінде ұлттық зияткерлік меншік мекемелерімен бірлесіп өткізіледі.

ДЗМҰ академиясының жоғары оқу орындарымен ынтымақтастық бағдарламасы (WIPO Academy LL.M. program) Австралия, Қытай, Италия және Польшаның сайланған академиялық мекемелерімен ынтымақтаса отырып, зияткерлік меншік құқығы саласындағы (LL.M.) магистрлерді оқытудың біржылдық бағдарламасын жүзеге асырады. Бағдарламаның мақсаты – белгіленген талаптарға жауап беретін барлық тұлғалар үшін зияткерлік меншік саласындағы жоғары білімге қол жеткізу мүмкіндіктерін кеңейту. Іріктеудің негізгі критерийлері – бакалавр дәрежесінің болуы, зияткерлік меншік саласындағы жұмыс тәжірибесі және ағылшын тілін еркін меңгеру.

ДЗМҰ академиясының қашықтан оқыту бағдарламасы (WIPO Academy Distance learning) қашықтан оқытуға арналған заманауи технологияларды қолдануға негізделген, географиялық және әлеуметтік-экономикалық жағдайына, қызмет саласы немесе тілдік топқа қарамастан, барлық мүдделі тұлғалар үшін зияткерлік меншік мәселелері бойынша білімге жаһандық қолжетімділікті арттыруға бағытталған. ДЗМҰ академиясы – зияткерлік меншік тақырыбы бойынша жетіден астам тілде онлайн курстар өткізетін, оларды қатысушыларды қолдау құралдарының тұтас кешенімен толықтыратын жалғыз мекеме. ДЗМҰ қашықтан оқыту бағдарламасының бірегей ерекшелігі тілдік әралуандылыққа бағдарлану және онлайн режимде тыңдаушыларға оқу және ұйымдастырушылық қолдауды қамтамасыз ету болып табылады.

ДЗМҰ жазғы мектеп бағдарламасы (WIPO Summer Schools) жас мамандар мен университет студенттеріне зияткерлік меншік саласында терең білім алуға, соның ішінде зияткерлік меншікті экономикалық, әлеуметтік, мәдени және технологиялық дамудың құралы ретінде және ДЗМҰ-ның тиісті рөлін түсінуге мүмкіндік береді. Мамандандырылған мектептерден басқа барлық жазғы мектептерде бірыңғай оқу жоспары, бірыңғай оқыту

форматы және бірыңғай оқу мерзімі бар. Қатысушылар зияткерлік меншік құқықтарын қорғаудың халықаралық сипатын, зияткерлік меншік пен білімнің басқа салалары арасындағы байланысты қоса алғанда, АЖ-ның түрлі аспектілерімен танысады.

ҰЗМИ қызметкерлері ДЗМҰ академиясының қашықтан оқыту курстарын сәтті аяқтағаны туралы 350-ден астам сертификат алды. Институттың барлық жаңадан келген қызметкерлері үшін ДЗМҰ академиясының курстары ұйымдастырылады.

2022 жылғы 26 сәуірде Халықаралық зияткерлік меншік күнінде жасалған Келісімге сәйкес ҰЗМИ-дің ДЗМҰ Академиясымен бірлесіп Қазақстан Республикасында ДЗМҰ-ның бірінші жазғы мектебін ұйымдастыруы айтулы оқиға болды.

Іс-шара 2022 жылғы 18-29 шілде аралығында еліміздің барлық өңірлері үшін зияткерлік меншік саласында практикалық білім алуға ниет білдірушілер үшін қолжетімділікті қамтамасыз ете отырып, онлайн форматта өткізілді.

ДЗМҰ жазғы мектебінің бағдарламасына халықаралық және өңірлік патенттік жүйелер, тауар белгілері, авторлық және сабақтас құқықтар, бизнес-актив ретіндегі зияткерлік меншік, зияткерлік меншік саласындағы қазіргі заманғы жаһандық сын-қатерлер мәселелері, сондай-ақ бәсекелестік саясат және зияткерлік меншік құқықтарын қорғау мәселелері енгізілді.

ДЗМҰ жазғы мектебінде оқу нәтижелері бойынша қатысушылар халықаралық үлгідегі сертификаттар алды, бұл маман даярлаудың жоғары деңгейін растайды.

Бұл жоба тыңдаушылардың біліктілігін арттыруға және жас мамандарға зияткерлік меншік саласында терең білім алу мен оның құралдарын игерудің перспективаларын түсінуге мүмкіндік берді.

ДЗМҰ-мен өзара іс-қимылдың іс жүзінде маңызды бағыты Технологиялар мен инновацияларды қолдау орталықтарының (ТИҚО) желісін дамыту болып табылады.

ТИҚО құру – мемлекеттердің инновациялық әлеуетін арттыруға жәрдемдесу және мамандандырылған дерекқорларға қол жеткізуді қамтамасыз ету мақсатында ДЗМҰ бастамашылық еткен халықаралық жоба. ТИҚО бағдарламасы дамушы елдердің өнертапқыштарына жергілікті дерекқорда сақталатын жоғары сапалы техникалық ақпаратқа және тиісті қызметтерге қол жеткізуге мүмкіндік береді. Осылайша, мұндай өнертапқыштардың жаңашылдық әлеуетін іске асыру үшін, сондай-ақ жаңа өнімді құру, сонымен қатар зияткерлік меншік құқықтарын тіркеу және қорғау үшін жағдай жасайды. Шетелдік тәжірибе көрсеткендей, ТИҚО қызметтері өте қажет және әсіресе, жастар арасында инновациялық белсенділіктің айтарлықтай өсуіне жол ашады.

ТИҚО мынадай нысандар бойынша жәрдемдеседі: зияткерлік меншік тақырыбы бойынша патенттелген және патенттелмеген (ғылыми-техникалық) онлайн-ресурстарға және жарияланымдарға қол жеткізуді ұсыну; техникалық ақпаратты іздеу мен алуға көмек көрсету; дерекқор бойынша іздеуге оқыту; сұрау салу бойынша іздеу жүргізу (жаңалық, техниканың белгілі деңгейі және құқықтардың бұзылуы); технологияны дамыту деңгейін және бәсекелестердің тәртібін бақылау; өнеркәсіптік меншік саласындағы заңнама, басқару қағидаттары және стратегия, сондай-ақ технологияларды коммерцияландыру және маркетинг әдістері туралы базалық ақпарат беру.

2021 жылы тамызда ҰЗМИ мен ДЗМҰ Технологиялар мен инновацияларды қолдау орталықтарына кепілді сервистік қызмет көрсету туралы келісімге қол қойды.

Жоғары оқу орындарын коммерцияландыру кеңселерінің базасында ТИҚО ашу бойынша айтарлықтай жұмыс жүргізілуде. ҰЗМИ жұмысында ДЗМҰ-ның бағдарламалық қамтамасыз етілімі мен мамандандырылған дерекқорларын пайдалану маңызды рөл атқарады.

ҰЗМИ сарапшылары электрондық өтінім беру үшін ДЗМҰ EPCT-Filing атты арнаулы бағдарламалық қамтамасыз етілімді пайдаланады. Сондай-ақ ДЗМҰ PATENTSCOPE дерекқоры қолданылады. Бұл дерекқордың көмегімен РСТ рәсімі бойынша өтінімдерді және бірнеше ондаған елдердің патенттік құжаттарын іздей аламыз. Базада 104 миллионнан астам

патенттік құжат бар. Ол Патенттік кооперация туралы шартқа сәйкес берілген халықаралық өтінімдердің толық мәтінімен олар жарияланған бірінші күннен бастап, сондай-ақ қатысушы мемлекеттердің ұлттық және өңірлік патенттік ведомстволарының патенттік құжаттарымен танысуға мүмкіндік береді.

ҰЗМИ ДЗМҰ-мен өндірістік қызмет саласында тікелей ынтымақтасады.

ҰЗМИ жарғысына сәйкес (51-тармақ), ҰЗМИ тиісті саланың уәкілетті органының тапсырмасы бойынша халықаралық шарттар бойынша жұмыстарды орындайды және Қазақстан Республикасының Ұлттық патенттік ведомствосының функцияларын Халықаралық белгілерді тіркеу туралы Мадрид келісіміне (Мадрид, 1891 ж. 14 сәуір), Белгілерді тіркеу үшін тауарлар мен көрсетілетін қызметтердің халықаралық сыныптамасы туралы Ницца келісіміне (1957 ж. 15 маусым, Стокгольмде 1967 ж. 14 шілдеде және Женевада 1977 ж. 1 мамырда қайта қаралған), Патенттік кооперация келісіміне (РСТ) (Вашингтон, 1970 ж. 19 маусым), Халықаралық патенттік жіктеу туралы Страсбург келісіміне (1971 ж. 24 наурыз), Патенттік рәсім мақсаттары үшін микроорганизмдерді депозиттеуді халықаралық тану туралы Будапешт келісіміне (Будапешт, 1977 ж. 28 сәуір), Патенттік құқық туралы келісіміне (PLT) (Женева, 2000 ж. 1 маусым), Сингапурдың сауда белгілері туралы заңдар шартымен (STLT) (Сингапур, 2006 ж. 27 наурыз) және ұлттық заңнамаға сәйкес жүзеге асырады.

Қазақстан Республикасы ДЗМҰ басқаратын зияткерлік меншік объектілерін тіркеудің екі халықаралық жүйесінің мүшесі болып табылады:

1) Мадрид халықаралық тауар таңбаларын тіркеу жүйесі (Халықаралық таңбаларды тіркеу туралы Мадрид келісімі, Келісімге Мадрид хаттамасы;

2) РСТ патенттеудің халықаралық жүйесі (Патенттік кооперация туралы шарт).

Қазақстан Республикасы үшін Мадрид келісіміне және Мадрид хаттамасына қосылудың арқасында пайдалану мүмкін болған тауар белгілерін тіркеудің Мадрид жүйесіне кірудің ерекше практикалық маңызы бар.

«Тауар таңбалары туралы» Заңның 3-1-бабы 8) тармақшасына сәйкес ҰЗМИ-ге тауар таңбаларына халықаралық өтінімдерге сараптама жүргізу функциясы жүктелген.

Мадрид жүйесі сауда белгілерін тіркеудің және оларды бүкіл әлем бойынша басқарудың ыңғайлы әрі үнемді тетігі болып табылады. Бұл жүйені әкімшілік басқаруды ДЗМҰ халықаралық бюросы жүзеге асырады.

Қазақстан Республикасы Патенттік кооперация туралы шартқа (РСТ) қосылуға негізделген халықаралық тіркеу жүйесінің қатысушысы болып табылады.

РСТ шарты патентке өтінім беруді, іздеуді және тексеруді ұтымды етуге және ынтымақтастыққа, сондай-ақ онда қамтылған техникалық ақпаратты таратуға бағытталған.

Бұл жеке мемлекеттен тыс патенттік қорғауды өтінім беруші үшін ең ыңғайлы, үнемді әрі тиімді тәсілмен алуға мүмкіндік береді.